

ragrapher gaae temmelig vidt, og maaffee gaae noget videre, end den hoitærede Cultusminister fortiden troer at være tilraadeligt, saalænge den nye Skoleform ikke er fremkommen; men denne Grund forekommer mig ikke at være den afgjorende, til at Forslaget her uden videre skulde forkastes, uden oftere at komme til Behandling. For det Første kan jo Forslagets 2 første Paragrapher forandres saaledes, at det ikke omfatter Skolebøgerne, og for det Andet kan Bestemmelsen i Forslaget modereres saaledes, at f. Ex. Amtsrådet kunde have Forslagsret, eller ogsaa at Amtsrådet i Forening med Biskoppen havde Forslagsret, og Sognekorsstanderskabet saa sit Lov til at vælge mellem de Personer, der saaledes af dem være bragte i Forslag. Jeg vil ikke gaae ind paa nogen Kritik af det Bestaaende, med Hensyn til Kaldsretten, thi det kan jo være mere eller mindre godt paa de forskjellige Steder; men, hvad jeg paa det Bestemteste maa paastaae, det er, at Folket ingenlunde er umodent til at faae Indflydelse paa Valget af Skolelærere (Hør!). Det er nu ganske vist, at dette Forslag, som her foreligger, er stærkt angrebet fra Geistlighedens Side; men jeg troer virkelig ikke, at det er vanskeligt at anføre Exempler, hvor enkelte geistlige Medlemmer endog tydeligt have villet, at de ikke have en saa overordentlig stor Indsigt i, hvorledes denne Sag skal ordnes. Jeg troer endog slet ikke, det vilde være vanskeligt at paapege Exempler, selv ved et Pritiskskrift af denne Art, at den endog indeholder nogle saa aldeles upraktiske og uigjennemførlige Regler, hvis Ubrugelighed det isaafald ikke vilde være vanskeligt, selv for Lægmand, at paavise (Hør!). Forsaavidt den ærede Rigsdagsmand fra Veile Amts 2den Valgkreds (Binzer) har paaberaabt sig sin Kjendskab til Bondestanden, og meent, at den dog ikke havde Noget at offere, naar Talen var om Udgifter til deres Børns Dplysning, da kan jeg dog ikke saa ganske tiltræde den Anskuelse, og det forekommer mig endog bekynderligt, om den ærede Rigsdagsmand ikke skulde være bekendt med, at der ikke er saa Steder i Landet, hvor det viser sig, at Almuen virkelig har Noget at offere for deres Børns Dplysning (Hør!). Men den fordrer ogsaa, at det virkelig skal være Dplysning,

hyorfor den offerer. Forsaavidt der ved Sagens foreløbige Behandling blev hentet Argumenter for dette Lovforslag, ved at vise hen til en speciel Green af Skolevæsenet, hvormed jeg specielt har bekræftet mig endeel, da maa jeg med Hensyn til det Spørgsmaal, hvorvidt Folket var værdigt til at have Indflydelse paa Valget af Lærere, tillade mig den Bemærkning, at jeg med Hensyn til dette specielle Sag ikke alene troer, at Folket bør have Indflydelse, men at det endog bør have den afgjorende Indflydelse med Hensyn til Kaldelse af Lærere; thi det er ganske vist, at, naar Folk i den private Kreds vælger sine Lærere, saa er man ikke udsat for at faae daarlige Lærere, i saa Fald kun for en ganske kort Tid, og en dueelig Lærer er heller aldrig udsat for at blive opfagt, naar han opfylder sin Pligt, og det er efter min Mening den bedste Garantie for at faae gode Lærere, idetmindste ved det Slags Skoler, naar de vælges af dem, som selv have Elever i Skolen; derved troer jeg, at man søger den bedste Garantie for gjensidig Opfyldelse af Pligt (Hør!).

Meier: Derfom Folkeskolevæsenet virkelig skal hæves til et høiere Standpunkt og føres en saadan heldig Ordning imøde, som den ærede Forslagsstiller har anført at være tilsigtet ved det indbragte Lovforslag, eller derfom Almueskolevæsenet i det Hele taget skal modtage en saadan Forbedring og Udvidelse som den, hvortil de senere Aar igjennem saa mange lydelige Røster og læselige Ord have esterviist en i Folket almindelig tilstedeværende Trang, og derfom en saadan udvidet Undervisning virkelig skal give nogen sand og forædlende Dplysning, saa troer jeg vistnok, at det vil være gavnligt, at der med Hensyn til Skolelærernes Beskikkelse eller Kaldsretten foretages en Reform, ligesom jeg ogsaa antager, at det Samme maa være Tilfældet med flere andre af de nu bestaaende Forhold. I hvilket Omfang og i hvilken Retning skal jeg imidlertid ikke her nærmere omtale, undtagen forsaavidt nærværende Lovforslag dertil maatte give god og gyldig Anledning. Jeg antager da, at vi med temmelig Sikkerhed kunne gaae ud fra den Forudsætning, at en dygtig og efter Forholdenes Natur selvstændig Skolelærerstand